

Jarní aktivity

Tamara Bartková

Příprava **Masopustu** byla v tomto roce o něco komplikovanější než v minulých letech. Abychom využili fakt, že je město Novorossijsk mořský přístav, navrhla jsem uspořádat masopustní setkání s piknikem netradičně přímo na břehu moře, což se všem jako nápad líbilo. Počasí ale bylo jiného mínění, a nakonec jsme se proběhli v maskách po zasněžené Kirillovce. V klubu jsme se pak zahřáli horkým čajem a poseděli u přineseného pohoštění. (Fotografie z akce jsem dostala teprve teď, proto přidáno do jarních aktivit.)

Po masopustním veselí začíná už příprava na Velikonoce. V Anapě jsem zorganizovala pečení **velikonočních perníčků**. Společně jsme pak ozdobili perníky ve tvaru vajíček, zajíců, kuřátek a beránků.

Navazoval **workshop**, kde jsme pomocí šablon malovali na květináče jarními motivy.

V rámci jarního kurzu české kuchyně jsme se naučili, jak uvařit krémovou **špenátovou polévku**. Použili jsme domácí vývar z kuřete, přidali osmaženou mrkev s cibulkou a zahustili smetanou. Účastníci špenátovou polévku ochutnali vůbec poprvé, protože špenát zde není tradiční surovinou, tak jako u nás. Na zeleném špenátu se krásně vyjímalý jedlé květy višně a macešek, které jsem opatřila zvlášť k tomuto účelu. Přiznám se, že macešky jsem také předtím nejedla a mohu je doporučit.

Velikonoce jsme oslavili V Kyrillovce v českém klubu Mateřídouška v neděli 4. dubna. Nejdříve jsem během prezentace podrobně seznámila všechny s českými tradicemi. Noví členové byli tak jako vždy zaskočeni českou pomlázkou a jejím použitím. Prohlédli jsme si různé techniky malování kraslic a společně obarvili přinesená vajíčka klasickým přírodním způsobem v cibulových slupkách. U velikonočního beránka, nádivky, domácích pomazánek a dalších doma připravených dobrot, jsme si pak zazpívali české písně.

Již tři měsíce také nacvičujeme známou **divadelní hru, Karla Čapka, R. U. R.**, která obohatila světové jazyky o nové slovo „robot“. Drama slaví v tomto roce 100 let od uvedení na scénu. Je to zatím náš nejdelší a nejsložitější divadelní pokus, náročný jak na čas všech ochotníků, tak na pochopení a naučení textu. Téma ale všechny naprosto pohltilo a začíná se rýsovat zajímavé představení, jehož obsah se stává v současnosti stále aktuálnějším.

Ukrajina, Žytomyr

Den Země, den v přátelské atmosféře

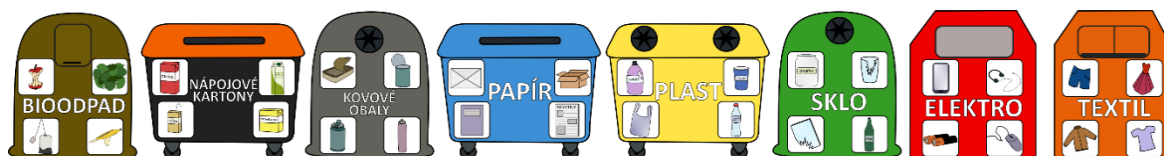
Eva Řezníčková

Den Země je jako světový svátek životního prostředí slaven 22. dubna i na Ukrajině. Je spojován s jarním úklidem a prvními aktivitami ochrany přírody v roce.

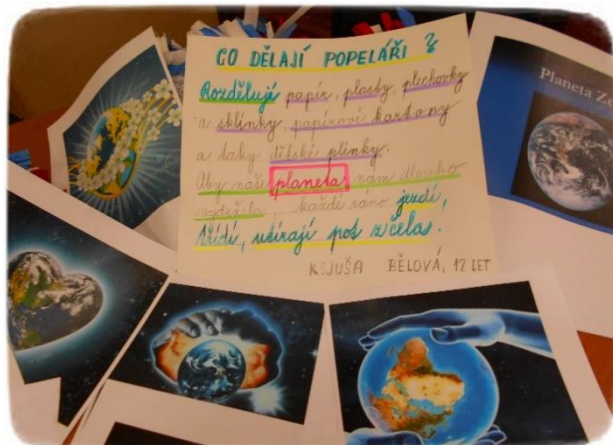
V rámci Dne Země pořádal krajský spolek brigádu na pomoc přírodě a péči o životní prostředí v nedalekém parku.

Ve třídě pak malí brigádníci dostali karty s obrázky věcí k vyhození a třídili odpad do osmi barevných kontejnerů. Aktivita se líbila, naučili se, které další věci do jednotlivých kontejnerů patří, poslechli si, co se dále děje s vytříděným odpadem.

Přešli jsme k náročné práci popelářů, kteří intenzivním pohybem tráví většinu své směny. Pro zpestření výuky nechyběla mini diskotéka „Hej ty, já jsem taky popelář ...“ <https://www.youtube.com/watch?v=rjLDFNpU7uA/> s cvičitelkou Míšou Růžičkovou. Slova písně se děti lehce naučily, napodobovaly práci popelářů a nakonec napsaly, co dělají popeláři:

Rozdělují papír, plasty, plechovky a sklinky, papírové kartony a taky dětské plínky. Aby naše planeta nám dlouho vydržela, každé ráno jezdí, třídí, utírají si pot z čela.

Pořádají závody v koulení popelnice, kdo jich za den odkoulí a napočítá více. Jedna velká, druhá malá, do kopce a zatáčky, popeláři mají místo sedátka jen stupačky.

*Co dělají popeláři od rána do večera? Když jim žena oběd vaří, dávají si do těla.
Taková rozcvička jim udržuje svaly, v oranžové vestičce se do postele svalí.*

Největší zájem byl o bioodpad a vyrobení vlastního vernikompostéru. Ochotný tatínek malé Viky a Jaroslava slíbil, že obstará násadu žížal a předvede, jak správně založit domácí kompostér, jak žížaly ubytovat, čím je pohostit. Děti budou nosit bioodpad z domova a pozorovat, co žížalám chutná, co naopak do vernikompostu nepatří. To vše budou zapisovat do zvláštních pracovních listů.

V závěru jsme si povídali o zeměkouli, vytvořili model planety Země a písničku „Zpívám svoji píseň Zemi“ se děti naučily podle videa s textem <https://www.youtube.com/watch?v=4tZTrJhurE4/>.

„Zpívám svoji píseň Zemi, je nejhezčí mezi všemi. Slunce osm planet má, na jediné žít se dá.

Jsou zde moji kamarádi, lidé, co mě mají rádi. Je nám dobře na světě, na modravé, na modravé, na modravé planetě.

Není z ledu, ani žhavá, je to naše země pravá. Žijí na ní zvířátka, hmyz, ryby i ptáčátka.

Jsou zde ... “.

Brazílie, Sao Paulo

České Velikonoce v Sao Paulu

Ivana Malechová

Nové kurzy češtiny pro semestr 2021/2022 už jsou v plném proudu, bohužel zatím stále v online prostoru, ale o to více se můžeme těšit, až se všichni společně potkáme tady, v residenci UCTB.

Tradice jsou všeobecně spojovány s tím, že se můžeme sejít se svými blízkými a společně vytvořit něco, na co odkazovali už naši předkové. Je důležité některé zvyky dodržovat, takže jsme se o to pokusili alespoň online! Velikonoční tradice jsou v Čechách stále velmi oblíbené, jak ale tyto krásné obyčeje předat online? Inu, kde je vůle, je i cesta!

Nejprve jsem pro své studenty vytvořila prezentaci, ve které jsem shrnula základní fakta o Velikonocích, které svým původem sahají až k hebrejskému svátku Pesach. Největší pozornost byla ale pochopitelně zaměřena na české tradice a zvyky. Studenti se tedy například dozvěděli, proč se Škaredé středě říká zrovna škaredá, kde se bere pomlázka, jak se pomlázka plete a že rekordní česká pomlázka měří 101 metrů! Dále například studenti zjistili, jaká je symbolika barevných stuh na pomlázce, seznámili se s českým mazancem, který je velice podobný brazilské „Colombě Pascal“, naučili se postup pečení velikonočního beránka a jidášků, našli ekvivalent brazilské „matracy“ v podobě české řehtačky, objasnili si etymologii termínu „kraslice,“ coby dekorační techniky barvení vajíček.

Jako poděkování za dosavadní píli a pilnou docházku jsem pro své studenty natočila speciální video, ve kterém peču velikonočního beránka. Děti pak dostaly poštou jako dárek klasické české barvy na vajíčka.

Mám nesmírnou radost, že Vám mohu prezentovat tyto aktuální fotky, ve kterých se děti předvedly jako přeborníci v barvení vajíček a dospělé ženy se ukázaly jako vynikající kuchařky. Jsem na Vás moc pyšná! <https://www.unitcheco.com.br/cs-cz/2014-06-11-05-37-38>

Paní učitelka Malechová

Fotogalerie českých Velikonoc v Sao Paulu:

Srbsko, Bela Crkva, Kruščice

Velikonoční řehtání

Stanislav Havel

Čeští krajané v srbské Kruščici udržují na Velikonoce pěkný zvyk. Chlapci vyráží s řehťáčkou v ruce na Zelený čtvrtek v poledne na pouť vesnicí a oznamují klekání a čas bohoslužby se slovy: „Pomodlete se Anděl Páně, zvoní poledne. Po první, po druhý, po třetí. Modlení bude dnes v pět hodin.“ Kluci oznamují klekání po celé Kruščici od Zeleného čtvrtku po Bílou sobotu vždy v šest hodin ráno, v poledne a večer v šest hodin.

Na Bílou sobotu oznámí koledníci známou větou ranní klekání a pak v každém českém domě zazpívají tuto velikonoční zvěst: „Když Pán Ježíš umřel, zvony odletěly. Pod nebesa pohřben, tam zůstávaly. A lidi nevěrní jako psi černí, kopali jámu Ježíši Pánu. Když ho pak jali, ukřižovali. Na Velkej pátek do hrobu dali. Na Bílou sobotu zas vykopali.“

Srbsko, Bela Crkva, Kruščice

Velikonoční dílny

Stanislav Havel

Součástí výuky českého jazyka jsou také velikonoční výtvarné dílny, ve kterých děti barví kraslice různými způsoby. Letos děti vyráběly také papírové beránky, navlékaly korále a ty nejmenší tiskaly a vybarvovaly velikonoční motivy. Jelikož se v srbském Banátu slaví katolické a pravoslavné Velikonoce, je tak příležitost realizovat velikonoční výtvarné dílny dvakrát.

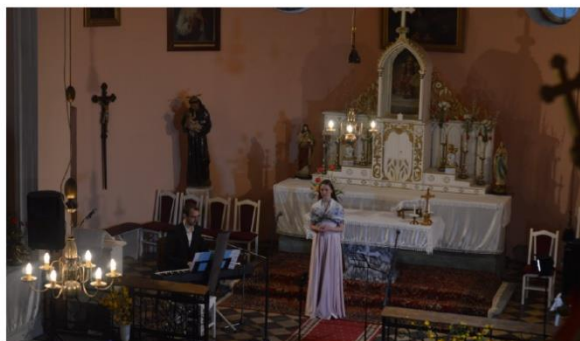

Srbsko, Bela Crkva, Kruščice

Jarní koncert

Stanislav Havel

Ve středu 28. dubna připravila farnost Kruščice Jarní koncert, na kterém vystoupili Ivona Bužek, Maria Bužek, Snežana Tanasković a Konstantin Vidaković. V kruštickém kostele svatého Václava tak zazněly mimo jiné skladby od Leoše Janáčka, Antonína Dvořáka či Bohuslava Martinů.

Srbsko, Bela Crkva, Kruščice

Pálení čarodějnic

Stanislav Havel

Mnoho zvyků si čeští krajané v Srbsku udržují od dob, kdy přišli do Bánatu. Ale jsou zvyky, které sem přinesli až čeští učitelé. Pálení čarodějnic se v srbském Banátu objevilo poprvé asi před devíti lety a těší se velké oblibě. Letošní filipojakubská noc se slavila v Českém Selu v sobotu 24. dubna a měla opět úspěch.

Chorvatsko, Daruvar

Velikonoce a pálení čarodějnic v Chorvatsku

Bohdana Pěva Šolcová

Velikonoční pondělí se v české komunitě v Chorvatsku neslaví stejně jako u nás v Česku. Tento den je pouze odpočinkovým dnem po velikonoční neděli neboli Božím hodů velikonočním, který je pro zdejší krajany hlavním a nejslavnostnějším velikonočním svátkem. Symboly a zvyky českých Velikonoc, jako např. pomlázka, beránek, barevné pentle, koledování, zelené osení, tu nejsou příliš živé. O některých se dá říct, že zmizely.

„U nás se kdysi hodně chodilo s pomlázkou, ale teď už ne,“ vzpomínali někteří starší. *„Vzpomínám, že jako malý kluk jsme s klukama časně ráno vstávali a rozběhli se po vesnici vyšukat děvčata. Kolikrát jsme je ještě zastihli v posteli. To byl potom křik,“* smál se pan Dalibor Vašek z Lipovce (generace čtyřicátníků).

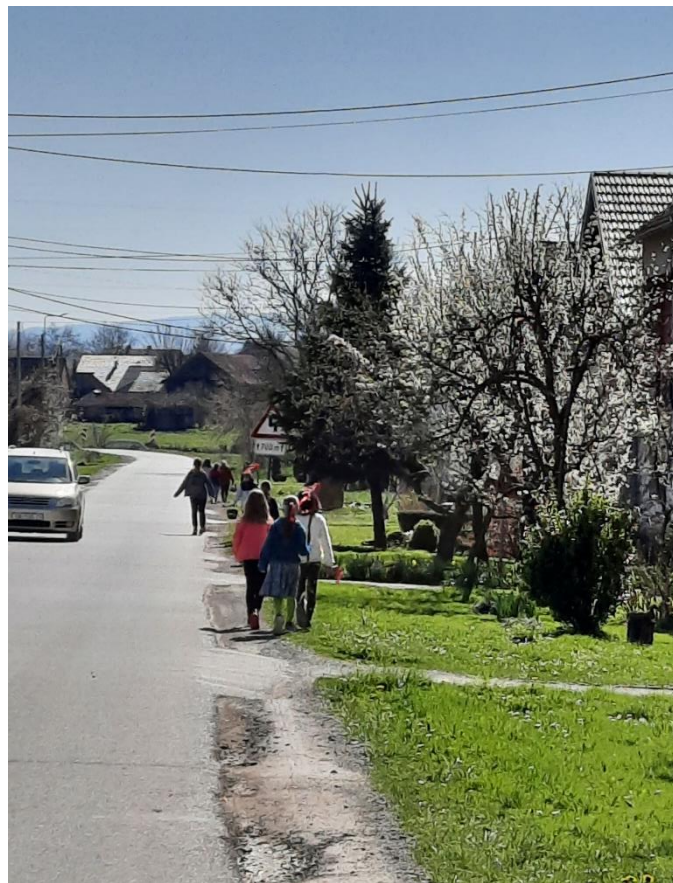
Potěšilo mě, že si někteří Lipovečtí zavzpomínali na své dětství a mládí v období Velikonoc ve stylu *„to bejvali časové“*. To když jsme s mým manželem sháněli po lipoveckých rodinách vrbové proutky na pletení pomlázek pro školní dílny. Jedna krajananka se dokonce doslechla, že pro děti ve školách pečou velikonoční beránky, a tak si přišla pro „pravý český“ recept. Protože se ve zdejších obchodech nedá koupit forma na velikonočního beránka, přivezla jsem si svou formu z Česka. Od krajanů jsem se dozvěděla, že přestože v některých rodinách formu mají, málokdo beránka peče. Pan Blahouš Čuchnil, místní lipovecký pamětník, mi sdělil, že vlastní dokonce tři formy na beránka, a vyprávěl mi velmi zajímavou historii o formě, která připutovala do Lipovce s rodinou Resových až z amerického Chicaga.

O letošním Velikonočním pondělí vyrazila má rodina s dětmi od sousedů s pomlázkami na koledu po předem domluvených rodinách v Lipovci. *„Pánbíček vám požehnej, že takhle chodíte,“* byla dojatá paní Růža Vašková a obdarovala nás vajíčky a sladkostmi.

Paní Růža Vašková s koledníky

Mile nás překvapilo, že nás zvaly na koledu také rodiny, které jsme neměli domluvené. Proto se nám předem naplánované koledování časově protáhlo.

Lipovecké děti na koledě u paní učitelky De Bonové (nahore první zleva). Vyslaná učitelka nahore první zprava.

Velmi milé bylo přijetí u paní učitelky Drahušky De Bonové, která měla pro děti připravenou koledu a pohoštění. Na koledě se u ní sešly děti z lipovecké malotřídky a paní učitelka každému koledníkovi, který ji vyšlehal, za odměnu uvázala na pomlázku pentli: „*Tenhle zvyk jsem dosud neznala. Moc se mi líbí.*“ Paní učitelka tak zareagovala na velikonoční dílnu, kterou jsem měla v její třídě, kde jsem děti seznamovala s českými velikonočními obyčeji.

Koledu jsme podle českého zvyku ukončili v pravé poledne, a to v nedaleké vesnici Lipovecký Majur, kam jsme došli z Lipovce „po svých“. Děti vyšlehaly panímámu Veltruskou a darovaly jí velikonočního beránka. Za odměnu jim nadělila malovaná vajíčka a sladkosti.

Všechna síla, energie a vitalita z pomlázek upletených z vrbových proutků přešla při koledování na lipovecké krajany. Takže s imunitou v Lipovci by do příštích Velikonoc neměl být problém.

Pálení čarodějnic s lampionovým průvodem se letos stal v české obci Lipovec (chor. Ljudevit Selo) obrovskou událostí. V minulých letech jsem zjistila, že děti a mládež pálení čarodějnic neznají. Na tento zvyk nostalgicky vzpomínaly pouze generace starší čtyřiceti let: „*Jé, vzpomínám si, jak jsme jako děti pálili čarodějnice na brestovských polích. To bylo krásné...*“ (z vyprávění paní Jitky Staňové-Brdarové, poradkyně pro vzdělávání v českém jazyce v Chorvatsku).

Předminulý rok jsem se proto rozhodla, že pro krajany zorganizuji pálení čarodějnic. Do příprav ale bohužel zasáhlo nepříznivé počasí – tehdy celé dny jenom lilo a lilo a 30. dubna dokonce přišla průtrž mračen. Smůla... Minulý rok na nás zase přišla korona, takže se s velkou akcí, kde by se sešlo hodně lidí, nedalo počítat. Nicméně se mi tehdy podařilo zorganizovat pálení čarodějnic pro sousedy v okolí. Na sousedově poli jsme postavili hranici, přinesli slaměnou čarodějnici, rozdělali oheň a kolem hořící čarodějnice jsme udělali čarodějnický rej na košťatech. Nechybělo ani tradiční české opékání buřtů, což tady v Chorvatsku málokdo zná. Pro několik místních dětí jsem zorganizovala malý lampionový průvod. Bylo hezké pozorovat, jak děti za tmy skotačí a prohánějí se po poli s lampiony. Akce měla úspěch a účastníci akce se mě čas od času ptali, budou-li příště zase čarodějnice. A tak posílena kladnou reflexí jsem se letos rozhodla, že akci znovu zorganizuji, ale tentokrát ve větším formátu. Začala jsem tím, že jsme s dětmi v místní škole vyráběli v **čarodějnické dílně** lampiony z umělohmotných lahví.

Během dílny jsem děti seznamovala s tradicí pálení čarodějnic a vysvětlovala její smysl. Děti dostaly představu „scénáře“ pálení čarodějnic a aby viděly na vlastní oči, co se o čarodějnicích děje, podívali jsme se na krátké video z pálení čarodějnic z jednoho městečka v severních Čechách.

S místními hasiči jsem domluvila, že se na naší trase lampionového průvodu zastavíme před Českým domem, kde budou děti zdobit májku, kterou hasiči vztyčí vedle Českého domu.

Shromažďování průvodu před Čuchnilovými

Našeho průvodu, který jsme začali u lipového háje před domem místního pamětníka pana Blahouše Čuchnila, se nezúčastnily pouze děti ze školy. Informace o akci, přestože jsme je nikde neavizovali z důvodu epidemiologických opatření, se roznesly po české komunitě velmi rychle, a tak se na akci sjeli lidé z okolních obcí.

V čele průvodu jsme vesnicí vezli slaměnou čarodějnici na louku, kde ji čekala hranice. Cestou jsme bubnovali na hrnce a děti nesly lampiony se světlem jakožto symbolem dobra.

Zdobení a stavění májky před Českým domem Lipovec

Když jsme ozdobili májku (byla vysoká 20 metrů!), došli jsme na louku vedle řeky, kde již stála přichystaná hranice. Když jsem připravovala scénář pálení čarodějnic, rozhodla jsme se využít akci pro „skupinovou psychoterapii“, kterou v této době všichni potřebujeme.

Všem účastníkům průvodu, malým i velkým, jsem nabídla, že si na lístečky, které jsem rozdávala, mohou napsat svou „čarodějnici“ (nemoc, špatnou vlastnost atp.) a mohou ji upálit společně s čarodějnici na hranici. Byla jsem překvapena, jak silný ohlas má nabídka měla. Někteří si dokonce přišli pro lísteček několikrát. Nejčastějším zlem, které chtěli lidé spálit, byl koronavirus. Po konečném vynesení rozsudku nad čarodějnici byla katem zapálena hranice a zlo zničeno.

Když jsme spálili trápení a soužení, opékali jsme buřty, které nám darovali místní dobrovolní hasiči. Ti nám dokonce zajistili lavičky a stoly, na které jsem servírovala bábovky, které jsem doma napekla pro tuto příležitost.

Vkládání lístečků do košíku čarodějnice

Ani jsem si nepředstavovala, že se pálení čarodějnic, které většina lidí viděla jako premiéru, tak vydaří. Dokonce se ozvalo několik hlasů, že by se tato akce měla pořádat každý rok.

V něco takového jsem ani nedoufala. Dovolím si ocitovat část SMS zprávy od maminky jednoho z mých žáků: „...krásně jsme se pobavili a děti si to užily. Doufám, že pálení čarodějnic bude tradiční součástí zdobení májky.“

Tomu říkám vítr do mých plachet. Už teď si představuji čarodějnice 2022.

Ukrajina, Čechohrad

Duben v Čechohradu

Vladimíra Pěčonková

Jako každý rok jsme se se žáky čechohradské základní a střední školy těšili na pomlázku. Děti připravovaly velikonoční výzdobu, učily se básničky, ale těsně před Velikonocemi byla Záporožská oblast zařazena do červené zóny. Stejně dopadlo i velice oblíbené pálení čarodějnic. Dětem jsme slíbili, že jakmile (jak doufáme) budou opatření zmírněna, uspořádáme karneval na školním hřišti.

Podívejte se na naše fotky:

USA, Chicago

Ekologie v T. G. M.

Klára Moldová

Když vypukla pandemie, začali jsme se v Masarykově škole soustředit na opravy budovy a zvelebování školní zahrady. Školní rada zakoupila nový kompostér, který společně sestavili školník senior a junior. Ve vyučování jsme vyhradili prostor ekologii a péči o životní prostředí obecně. Děti se co týden inspirovaly rozličnými ekologickými tématy, která zpracovává youtuberský kanál *Sestry v akci za záchranu života*. Anna a Eliška Vívarovy v jednotlivých dílech promlouvají ke svým vrstevníkům a nabádají je k péči o planetu. Žákům jsme vysvětlili pravidla třídění odpadu a do každé třídy byl umístěn kelímek od jogurtu, do kterého děti házejí kompostovatelné zbytky od svačiny. Jedna ze tříd dokonce sbírá papírová plata od vajíček, které pak odvážíme místnímu farmáři k dalšímu využití.

Na školní zahradě